

Αθήνα, 19.4.2010

ΓΝΩΜΑΤΕΥΣΗ

ΘΕΜΑ: Απόρριψη εντάλματος πληρωμής αναδόχου δημοσίου έργου από τον Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου και δικαιώματα αναδόχου.

Η ανώνυμη εταιρεία – μέλος του ΣΑΤΕ με την επωνυμία 3Κ ΤΕΧΝΙΚΗ Α.Ε. υπέβαλε ένα μακροσκελές ερώτημα σχετικά με πρόβλημα που αντιμετωπίζει κατά την έγκριση εντάλματος πληρωμής εγκεκριμένου λογαριασμού από τον αρμόδιο Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Το ερώτημα περιέχει πλήθος λεπτομερειών της υπόθεσης, που δεν ενδιαφέρουν εν προκειμένω· θα παραθέσω μόνο την ουσία του, δεδομένου ότι αφορά ένα ζήτημα που ανακύπτει με ιδιαίτερη συχνότητα κατά την εκτέλεση των δημοσίων έργων:

Η ερωτώσα εταιρεία υπέβαλε προς έγκριση στη Διευθύνουσα Υπηρεσία λογαριασμό από συμπληρωματική σύμβαση, η οποία είχε εγκριθεί από την Προϊσταμένη Αρχή (κύριος του έργου είναι δήμος), υπογραφεί και εκτελεσθεί. Ο λογαριασμός εγκρίθηκε από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία και εκδόθηκε ένταλμα προς πληρωμή του. Το ένταλμα ακολούθως υποβλήθηκε προς έγκριση στον αρμόδιο Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο οποίος το απέρριψε, με πράξη που εξέδωσε, διότι έκρινε ότι δεν συνέτρεχαν οι νόμιμες προϋποθέσεις υπογραφής της συμπληρωματικής σύμβασης (δεν ενδιαφέρουν εν προκειμένω οι ειδικότεροι λόγοι για τους οποίους κρίθηκε μη νόμιμη η συμπληρωματική σύμβαση). Το ερώτημα είναι, ποιες είναι οι νομικές διέξοδοι του αναδόχου σε μία τέτοια περίπτωση.

Η απάντησή μου στο ανωτέρω ερώτημα έχει ως ακολούθως:

1. Η πρώτη δυνατότητα που παρέχεται εξ αντικειμένου στον ανάδοχο είναι η εσωτερική διαδικασία επανελέγχου του μη θεωρηθέντος εντάλματος από το Ελεγκτικό Συνέδριο. Η διαδικασία αυτή περιγράφεται αναλυτικά στο άρθρο 21 του Π.Δ. 774/1980 («*Οργανισμός Ελεγκτικού Συνεδρίου*»). Χρησιμοποίησα τον όρο «εξ αντικειμένου», διότι ο ανάδοχος δεν μπορεί να κινήσει ο ίδιος τη διαδικασία αυτή. Η πρωτοβουλία για την κίνηση της διαδικασίας αυτής ανήκει στην Υπηρεσία και συνοπτικά έχει ως ακολούθως:

Η ταμειακή υπηρεσία του δήμου, μετά την έκδοση της αρνητικής πράξης του αρμόδιου Επιτρόπου, επανυποβάλλει το απορριφθέν ένταλμα στον Επίτροπο προς θεώρηση. Κατά την επανυποβολή μπορεί να συνοδεύει το ένταλμα με επιπλέον δικαιολογητικά και στοιχεία ή με νέα αιτιολογία της δαπάνης. Μετά την επανυποβολή ο Επίτροπος έχει, κατ' αρχήν, τις εξής δυνατότητες: Είτε, εφόσον κρίνει ότι ήρθαν οι σχετικοί λόγοι μη θεώρησής του, το θεωρεί, είτε, εφόσον εξακολουθεί να εμμένει στην άποψή του περί μη θεώρησης, το υποβάλλει στο αρμόδιο Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου (νομίζω ότι είναι το VII), το οποίο επιλύει τη διαφωνία εν συμβουλίω (όχι δηλ.

σε δημόσια συνεδρίαση). Η διαδικασία αυτή κινείται υποχρεωτικά από τον κύριο του έργου, δια της επανυποβολής του αρχικώς μη θεωρηθέντος εντάλματος, και ο ανάδοχος δεν διαθέτει τη διαδικαστική δυνατότητα να την κινήσει εξ ιδίας πρωτοβουλίας. Μπορεί, ωστόσο, να παρέμβει δια της υποβολής σχετικών υπομνημάτων.

2. Η δεύτερη δυνατότητα που παρέχεται στον ανάδοχο είναι η απευθείας προσφυγή στη δικαιοσύνη με την άσκηση αγωγής βάσει εγκεκριμένου λογαριασμού.

Το ζήτημα της έκτασης του προληπτικού ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου επί της νομιμότητας των εγκεκριμένων λογαριασμών έχει κριθεί επανειλημμένως από τα δικαστήρια, τα οποία παγίως αποφαινόμενα ότι οι πάρεδροι, οι επίτροποι του Ελεγκτικού Συνεδρίου και τα αρμόδια τμήματα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, κατά τη διενέργεια του προληπτικού ελέγχου των δαπανών του Κράτους, των ΟΤΑ και των ΝΠΔΔ, δεν μπορούν να ελέγξουν παρεμπιπτόντως, με την ευκαιρία αυτού του ελέγχου, τη νομιμότητα των ατομικών διοικητικών πράξεων, οι οποίες συνοδεύουν το χρηματικό ένταλμα ή άλλο τίτλο πληρωμής και στις οποίες στηρίζεται, δεδομένου ότι οι πράξεις αυτές και αν ακόμη δεν είναι σύννομες, παράγουν όλες τις έννομες συνέπειές τους και θεωρούνται έγκυρες, εφόσον δεν ανακλήθηκαν από τη διοίκηση ή δεν ακυρώθηκαν με δικαστική απόφαση.¹

Επομένως, ο ανάδοχος του οποίου το ένταλμα πληρωμής εγκεκριμένου λογαριασμού δεν εγκρίθηκε από τον Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, έχει αγωγή αξίωση κατά του κυρίου του έργου βάσει του εγκεκριμένου λογαριασμού, επί της βασιμότητας της οποίας (αξίωσης) ουδεμία επίδραση ασκεί το γεγονός της απόρριψης του συγκεκριμένου εντάλματος από τον Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Με εκτίμηση,

Σταμάτης Σ. Σταμόπουλος.

¹ ΣτΕ 207/2006, 3654/1986, ΔιοικΕφΑθ 3717/2007.